

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasiló političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Torej — le naprej!

Došel nam je nov slovenski list. Ime mu je: »Naprej!« Izhajal bo v Idriji. Glasilo bo to slovenske socialne demokracije. Došla nam številka priobčuje program, ki obseza celo vrsto točk. V naravi stvari je, da so blizu vse točke programa socialno politične naravi. Danes nam ne dopuščata ne prilika ne prostor, da bi analizirali ta program. Pripravimo pa že danes, da velikemu delu tega programa v »Napreju« se ne protivimo tudi mi, ker so to aspiracije, ki so popolnoma opravilne!

Nekaterim, seveda, ne bi mogli pritriliti. Sicer pa izdajatelj novega lista sami smatrajo te točke le kakor ideja, neizvedljiv za bližnjo in — daljnjo bodočnost. Mi bi rekli torej, da so bolj ali manjše utopistične.

To priznavajo namreč s tem, da so točke svojega programa ločili. Kajti vrsto točk, katere smatrajo aktuelnimi in izvedljivimi, so ločili od onih drugih z naslovom: »Za sedaj zahtevamo!«

Ali to smo hoteli omeniti le mimogrede. Za danes je program v »Napreju« obrnil na se našo pozornost zato, ker vidimo med točkami v ravno kar označeni skupini, ki so — kakor že povdarjeno: kakor je v naravi stvari — socialno politične naravi, tudi dve točki, ki sta odločno narodno-politične naravi in ki sta torej kardinalni točki tudi našega programa. Ti točki sta: »samostalnost naroda« in »narodna enakopravnost«.

Umevno je torej, da mi le z radoščenjem konstatiramo dejstvo, da je slovenska socialna demokracija vsprejela tudi ti dve točki v svoj program. In če bomo videli, da bo ista tudi ti dve točki dejanski izvajala z isto verno in energijo, kakor druge točke svojega programa, bo za nas to znamenje, da se je tudi v naši slovenski socialni demokraciji jela vršiti tista evolucija, ki se je že dovršila v socialni demokraciji drugih narodov. To je: da hoče nacionalizirati svoj program v toliki meri, v kolikor je to potrebno za osiguranje nacionalne eksistence svojega lastnega naroda.

Saj programi se ne sestavljajo le tako zavoljo lepšega, ampak za to, da se — dejanski izvajajo. In mi hočemo lojalno verjeti, da tudi naša socialna demokracija ni vsprejela onih dveh točk le v ta namen, da bo paradržala in vabila žnjima.

Programi sestavljamo zato, da jih izvajamo, oziroma, da jih primernim potom in potrebnimi sredstvi dovajamo in bližamo uresničenju. Program, ki se ne izvaja faktično, je mrtva črka. Dejanja se le dajajo mrtvi besedi življenja. Logično je torej, da razvijamo tem več energijo za uresničevanje svojega programa, čim večje težave in nasprotstva se postavljajo na pot. Če torej ne gre z lepa, mora iti potom boja!

Dejstvo pa je, žalostno, kruto in neutajljivo dejstvo je, da se v naši Avstriji, v zvezi s tem določilom zakona, stavlja na pot največje ovire izvedenju narodne enakopravnosti, da se morajo negospodovalni narodi skupno boriti za svoja najprimitivnejša narodna prava, za najelementarnejše pogoje svojemu obstanku, da, za svoj eksistenčni minimum!

Osobito naš slovenski narod je proti svoji volji potisnjen v narodne boje, ker je postavljen pred alternativo: če nočeš umreti nacionalno, moraš se boriti. Narodni boj je torej za naš narod slovenski imperativ nagona po samoobrani, tistega prava, katerega nismo odrekli nobenemu narodu, tudi ne malemu, ker je to najvišje etično pravo — pravo do življenja!

Narodni boj od naše strani, torej ni produkt narodnega šovinizma.

Pričakovati smemo torej od naše socialne demokracije, da nam ne bo več predbacivala tega šovinizma, marveč da nas bo podpirala v našem boju, v kolikor se je sama obvezala v to vsprejemši v svoj program: samostalnost naroda in narodno enakopravnost!

Potem še le, ko narodna borba prekorača meje stremjenja po pravu, po enakopravnosti, po enaki pravici, in ko se ta borba prelevlja v stremjenje po gospodstvu, po nadvladju in krataju enake pravice drugim, potem še le postaja taka borba izraste, produkt šovinizma. Če bi mi kedaj prekoračili te meje, potem bi se nam mogel po pravici očitati šovinizem.

A mi ne prekoračimo te meje. Čim bomo videli, da so našemu narodu zagotovljeni pogoji, za obstanek in razvoj, hočemo mi — to obljubljamo — zaustaviti narodni boj. In ravno socialna demokracija ima največ razloga, da želi, da čim prej pride ta trenutek. Kajti potem jej bodo na razpolago mnoge intelektualne sile, ki so sedaj vezane na narodno borbo in ki se bodo potem mogle posvečati reševanju raznih socialnih problemov, ki so v programu socialne demokracije.

Program novega lista »Naprej« nam je torej v povod, da kličemo svojim somišljenikom in istej socialni demokraciji: naprej, le naprej, brezobzirno naprej v borbi za narodna prava, da dovedemo svoj narod do tega, kar je list »Naprej« pritegnil v svoj program: do osiguranja samostalnosti in enakopravnosti!

Papeževa bolezen.

Včeraj jutro, ko so vsi trije zdravniki prišli v papežovo sobo našli so istega sedečega v naslonjaču poleg postelje. Na vprašanje, kako je prebil noč, je sv. Oče odgovoril: Prva polovica noči mi je prešla še precej dobro, počival sem mirno; ali proti jutru me je začela nadlegovati naduha in nisem mogel več zaspati. Pozneje mi je bilo pa jako slabo.

Zdravniki so sv. Očetu dajali poguma. Na to so ga prosili, da bi legel v postelj, ker da ga žele natančno preiskati. Sv. Oče se je sam alekel, a potem se je s pomočjo drugih vlegel v postelj.

Prof. Rossoni ga je zatem natančno preiskal in slednjič je izjavil soglasno z dr. om Mazzonijem, da treba ponoviti operacijo.

Ko so zdravniki javili sv. Očetu njihovo mnenje, da treba namreč zopet prebosti pljučno mreno, da se vzame iz nje tekočina, ki se je zopet nabrala, jim je sv. Oče dejal: Le naredite! Jaz sem miren, ker sem v vaših rokah.

Na to je dr. Mazzoni izvršil operacijo ter vzel iz pljučne mrene nič manj nego 1100 gramov krvave tekočine.

Čim je bila mrena izpraznjena, so zdravniki poslušavanjem konstatovali, da se pljučno vnetje boljša. Ostaja le še vnetje pljučne mrene. In to bi ne bilo tako zlo, ako bi ne ostajala še papeževa starost 94 let.

Papežu je bilo bolje takoj po operaciji in je povedal zdravnikom, da namerava vsprejeti tri kardinale, kateri da že od prejšnjega dne čakajo, da bi bili vsprejeti. A zdravniki so odločno prepovedali to.

Kmalu po 11. uri predpoludne sta prof. Rossoni in dr. Mazzoni ostavila Vatikan, a okolo poludne je papež zaspal. Prof. Rossoni je vzel tekočino, vzeto iz pljučne mrene, ker jo je hotel analizirati.

Popoldne okolo 3. ure je dr. Mazzoni izjavil, govoreč z nekimi časnikarjem, da se tekočina še vedno zbira v pljučni mreni radi nedostatnosti srčne energije. »Tekom 4 ur — je dejal Mazzoni — naraste tekočina zopet in treba bo papeža v tretje operirati.« Dejal

je dalje, da se radi bolnikove srčne slabosti ne bi upali izvršiti tretje operacije. »Po mojem mnenju — je dodal — ne učaka papež jutrajšega (torej danšnjega) dne, in to radi prevelike srčne oslabelosti.«

Analizovanjem tekočine, vzete iz pljučne mrene, je prof. Rossoni prišel do prepričanja, da je vnetje pljučne mrene provzročilo dejstvo, da se je zaustavilo potenje, to je, da, mesto da bi se bil pot pojavil na zunan, se je umaknil na znotraj.

Sinoči ob 8. uri sta profesor Rossoni in dr. Mazzoni vrnila v Vatikan. Našla sta papeža v precej zadovoljivem stanju. Papež jima je rekel, da nima teka in torej ne potrebuje hrane. A zdravnika sta odločno zahtevala, da mora kaj zavžiti.

Po preiskovanju so zdravniki izjavili, da se za nastopno noč ne boje nič hudega. Oni so mnenja, da bo papež dolgo časa umiral, a potem da zaspí popolnoma mirno — za vselej. Zdravniki so tudi opustili misel na tretjo operacijo.

Sinoči ob 8. uri in pol objavljeni biljetin se glasi: »Danes je Njeg. Svetost počival nekoliko ur, ne da bi tožil o kakih bolečinah. Vtrpanje srčne žile je dovolj vzdržno in iste jakosti, kakor zjutraj. Po operaciji ima srčna žila 92 vtrpljajev na minuto. Sopenje se vrši v 28 vdihih na minuto. Temperatura je 36.4. Pušcanje vode je vedno nedostatno. Splošno stanje je nespremenjeno. — Podpisani: Rossoni, Laponi in Mazzoni.«

Iz vsega tega je zopet razvidno, da je ni več pomoči. Najbolj karakteristično je pa dejstvo, da se tekočina v pljučni mreni še vedno zbira. Dvakrat se jo že vzeli iz mrene. A sedaj se zopet nabira in predno mine današnji dan, naraste tekočina v taki množini, da bo potrebna — tretja operacija. A dr. Mazzoni je izjavil, da si ne upa papeža še enkrat operirati radi prevelike srčne oslabelosti, kajti, dočim se tekočina množi, izginja polagoma srčna energija. Ako pa dr. Mazzoni ne vzame tekočine, tedaj pa ista zalije pljuča in papež Leon XIII. neha živeti.

A tudi, ko bi zdravniki papeža v tretjič operirali — tekočina se bo potem še dalje zbirala in to bi potem zahtevalo še četrto, peto operacijo. To je pa izključeno, da bi se moglo 93 let starega človeka tolikokrat operirati — in naj si bo operacija brez vsake nevarnosti — ne da bi ta operacija imela težkih posledic. A treba tudi upoštevati dejstvo, da delovanje srca pojema.

Oči vsega sveta — in ne le katoliškega — so obrnne v Rim. Vse pričakuje z napestjo sporočila iz večnega mesta, kjer se duševni gigant na stolici sv. Petra bori s smrtjo s toliko energijo, da strmi ves svet. Ta ljuta borba priča, da je veliki duh Leona XIII. bival v nenavadno jakem, če tudi navidezno šibkem telesnem organizmu.

Danes še le, ko treba misliti na ločitev za vedno, je prav jasno, kaj je bila izredni, veliki papež vsemu svetu, kako se je svet klanjal v spoštovanju pred tem velikim duhom. Evropa in drugi deli sveta so v teh časih pozorišče važnim epohalnim dogodkom. In vendar: vsi ti dogodki ne morejo odvrtiti pozornosti sveta od Leva XIII. V tem dejstvu je izražen ves pomen sijajne individualitete Leonove. Bolezen njegova je ovirala posredno v razvoj svetovnih dogodke. Razmerje med oficijelno Italijo in Vatikanom je znano — med obema potencijama zija vsaj za doledne čase nepremotljiv prepad. A vendar so tudi za oficijelno Italijo sedanjí dogodki tolike važnosti, da jej diktirajo ukrepe, kar je razvidno iz dejstva, da se je kralj Viktor Emanuel čutil primoranega, da je odložil svoje že določeno potovanje v Pariz. In tako je želela tudi francoska vlada, tista vlada, ki bje ravno sedaj ljut »kulturni boj«. Tudi ona ima občutek, da je vse čutstvovanje francoskega naroda tako pod neodklonljivimi utisi sporočil iz Vatikana, da slavnosti na Fran-

cozskem povodom obiska italijanskega kralja ne bi mogle priti do razvoja.

Res velik, nenavaden je mož, ki se pripravlja, da položi tisti tribut, katerega mora končno poplačati vsako smrtno bitje.

Politični pregled.

V Trstu, 11. julija 1903.

Po rešenju krize. Danes je bolj revna žetev na vesteh, oziroma izjavah o načinu odloženja — ker o rešenju se v resnici ne more govoriti — avstrijske krize in o položaju, kakor se kaže sedaj. To je: žetev ni izdatna, kar se dostaje množine; kvalitativno pa so ravno vesti v danes došli listih precej tehtne. — Pred seboj imamo dvojne izjave: ene odličnega Nemca, druge odličnega Čeha. Če te izjave postavimo vsprejeto, nam daje to luč, ki kričeče osvetljuje sedanjí položaj v vsej njega napetosti. V tej luči vidimo, kako dijametralno nasprotno je to, kar hočejo Nemci, temu, kar hočejo Čehi, vidimo, da najskerajnji optimizem ne more misliti na kako vzravnavo.

V »Neue Freie Presse« priobčuje Nemeec dr. Zdenko Schöcker uvoden članek, v katerem opisuje sedanjí položaj tako, da prikazuje dr. Koerberja kakor jedino možnega državnika za sedanjó situacijo v Avstriji. Koerber se mora ohraniti: to je tendencija Schöckerjevega članka. A naj mož neče okoli sebe z avstrijskim patriotizmom kolikor hoče, notorična resnica je vendar, da Nemci so navdušeni za Koerberja edino zato, ker se daje od njih terorizirati in se valed tega oni čutijo gospodarje politične situacije. Ali njihova pretenzivnost nikakor ni v soglasju z njihovim številom in njihovo kvaliteto. Oni pač znajo terorizirati, ali ne morejo dajati vladi zadostne opore. To vedo Nemci in ve tudi dr. Schöcker. Zato vabi milim glasom Italijane in Poljake, naj pomagajo ohraniti dr. Koerberja in naj stopijo proti Čehom, proti tem rušiteljem parlamentarnega življenja!

Torej se mora ohraniti na vsaki način!

V isti hip pa priobčuje dr. Kramář v »Narodnih listih« članek pod naslovom »Po krizi«, v katerem izjavi, da je z odstopom dra. Rezeke pretrgana še zadnja tenka nit, ki je spajala Čeha z vlado. Sedaj je Koerberjevo ministerstvo čisto nemško, in s tem je izgubljena za Čeha zadnja nada, da bi se ugodilo njihovim postulatam. Po demisiji dra. Rezeke ga ne more bitina Češkem nikogar, ki bi šel dvomil, da proti Koerberjevi vladi je možna in potrebna le politika skrajnega in brezobzirnega boja!

To je torej klic: boj proti Koerberju! A tako kliče Kramář, ki ni mož boja na slepo in ki nima navade, da bi butal z glavo ob zid, ki je marveč diplomat med češkimi poslanci. Živel Koerber! kličejo na eni — Doli s Koerberjem! kličejo na drugi strani! V tej ameri se bosta oba tabora pripravljala za jesensko zasedanje! Trd kamen trči ob trd kamen. Pa da ne bi bilo ognja? Koga osmodi?

Iz ogrske zbornice. V včerajšnji seji ogrske poslanske zbornice so nadaljevali razpravo o vladinem programu.

Posl. Hock (člen nekdanje narodne stranke, ki je sedaj združena z liberalno) je imel dolg govor, v katerem je dokazoval, da da bi bilo potrebno opustiti oportunizem. — Menil je, da bi obstrukcija zagrešila veliko napako, ako bi se odrekla nacionalnim zahtevam.

Govornik je priznaval, da je grof Khuen osebnó simpatičen (!) in da je prevzel svojo nalogo iz patriotskih motivov, ali izrekel je bojazen, da Khuenova vlada pripravlja vladni terorizem. Programni govor honvedskega mi-

nistra je še povečal govornikovo bojazen, ker je dotični govor le spopolnjal cesarjevo ročno pismo ministrskemu predsedniku, dru Koerberju, in je bil namenjen v pomirjenje javnega mnenja v Avstriji, ker je hotel povedati, da se v vojaških stvarih v bodoče ne bo več vpoštevalo želje Ogrske. Slednjič je govornik izjavil, da izstopi iz svoje stranke, da bo tako mogel, neodvisen, boriti se za dosednjo ogrsko narodno vojsko. (Pohvala od strani obstrukcionista).

Vladni pristaš, posl. H o d o s s y, je polemiziral s posl. Hockom in je povdarjal, da se je narodna stranka združila z liberalno še le potem, ko je liberalna stranka vprejela v svoj program zahteve narodne stranke. — Tudi on želi, da bi bile te zahteve v kratkem izpolnjene; a to je nemogoče; sam Hock je dokazal, kakšnega boja se je treba posluževati v ta namen.

Govornik z veseljem vsprejemal program ministrskega predsednika; povdarjal je, kako vse stranke v zbornici čutijo potrebo, da deželo osvobode izvenzakonitega stanja: le mala četa obstrukcionista hoče nasilno preprečiti zakonodajno delovanje zbornice.

Balkansko vprašanje. Po zadnjih vojnah na balkanskem polotoku balkansko vprašanje še nikoli ni tako zanimalo evropske javnosti, kakor jo zanima tekom tekočega leta. Bili so časi, ko se je mislilo, da je Evropa popolnoma pozabila na Balkan, posebno za časa ustaje na Kitajskem. Komaj pa se je na Kitajskem nekoliko pomirilo, že je začelo zopet siliti na površje balkansko vprašanje.

Revolucijsko gibanje v Macedoniji postaja vedno vstrajneje in intenzivneje in slednjič bo treba tudi v Macedoniji storiti odločen korak na desno ali levo. Cincanju in neodločnosti evropskih vlasti glede balkanskega vprašanja stori gotovo enkrat konec odločno nastopanje macedonskih ustšev. Velevažen čin za razvoj balkanskega vprašanja v slovenskem smislu je bil svojočasni umor bolgarskega ministrskega predsednika, tirana Stambulova, kateri je vso Bolgarijo držal v verigah, da se ni mogla gibati v slovenskem smislu v prilog zatiranim macedonskim bratom. Umor Stambulova bila je prava rešitev za Bolgarijo in velevažen čin v razvoju jugoslovanov.

Istotako velevažen čin za slovensko vprašanje na jugu je tudi zadnji krvavi dogodek v Belemgradu. Konec dinastije Obrenovićev dozdeva se na prvi pogled le lokalno srbskega pomena, ali, ako se prouči zgodovino Srbije za časa vladanja zadnjih dveh Obrenovićev, t. j. Milana in Aleksandra, in ako se jemlje v poštev nastopanje novega srbskega kralja, Petra I., priti se mora do prepričanja, da konec dinastije Obrenovićev pomenja tudi konec srbske neslovenske politike in povratek Srbije na slovenska pota.

Sedaj, ko sta se začela približevati srbski in hrvatski narod, opravičujejo srbski listi svoje dosedanje postopanje proti Hrvatim tudi s tega pogleda, da so Hrvati do sedaj tirali neslovensko politiko, pozabljajo pa na to, da je bila do sedaj tudi srbska oficijelna politika neslovenska. Res je, da narod srbski ne more odgovarjati za oficijelno politiko, ki se je tirala proti njegovi volji, kar dokazuje najbolj dejstvo, da se je zadnje čase v Srbiji grozno zatirala radikalna stranka, ki je prava predstavitev srbskega naroda in tudi nositeljica slovenske misli v Srbiji, a istotako je res, da tudi hrvaški narod ne more odgovarjati za neslovensko politiko, ki se tira v banovini pod pritiskom Nemcev in Madjarov.

Srbija se je torej sedaj srečno osvobodila neslovenskega jarma in more svobodno razviti svoje delovanje v prilog onim svojim slovenskim bratom, ki vzdihujejo pod turškim jarmom in tudi v prilog onim, ki vzdihujejo pod drugim jarmom, kateri ni nič manj turški od turškega.

Do sedaj Srbije kakor da ni bilo na Balkanu: ona se ni brigala za dogodke v evropski Turčiji, ona se ni brigala za avstrijske Jugoslovane in ni imela žnjimi nikakih zvez. Sedaj pa vse kaže, da Srbija postane s časom to, v kar je že po naravi in po svoji zgodovini določena, namreč: jugoslovanski Piemont.

Tržaške vesti.

Jezikovno vprašanje na sodišču in »Piccolove« laži. V svoji današnji številki se »Piccolo« tavi zopet z jezikovnim vprašanjem na sodišču. Na njegova izvajanja, recte zavijanja, odgovorimo drugič.

A »Piccolo« se danes dotika tudi dra. Benkoviča, kateri je bil od »odvetniške zbornice« določen branitelj v razpravi, ki se je te dni vršila pred porotnim sodiščem proti Andreju Lade.

Po svojem starem običaju laže »Piccolo« tudi v tem slučaju in falzificira dejstva.

»Piccolo« očita sodišču, da je, mesto da bi se bilo — kakor da veleval zakon — obrnilo do odvetniške zbornice in tej prepustilo imenovanje uradnega branitelja, s a m o i m e n o v a l o b r a n i t e l j a v o s e b i d r a . B e n k o v i č a . A dr. Benkovič da se je odpovedal tej nalogi izjavivši, da je ne more vsprejeti, ker s. a. akti (bili so vsi v hrvaškem jeziku) spisani v jeziku, katerega on ne pozna.

To je nesramna laž, ki jo je napisal tu »Piccolo«.

Dr. Benkovič ni bil imenovan branitelj od sodišča, ampak od odvetniške zbornice!! In sicer mu je bil sluga odvetniške zbornice dostavil dotični dekret.

Res je, da se je dr. Benkovič odpovedal tej nalogi; ali izjavil je o tem, da on pozna sicer italijanski in hrvaški jezik, a ker je še le malo časa v Trstu in mu italijanščina ne teče tako gladko, kakor bi trebalo, in ker je slovenščina s hrvaščino eden in isti jezik, bi se o branitvi — ko bi jo vsprejel — posluževal slovenskega jezika. »Ker je pa porotna klop italijanska, in bi moja slovenska branitev mogla škoditi tožencu — je izjavil dr. Benkovič — moram odkloniti to nalogo.«

To je resnica, ki pa govori vse drugače, nego — laže »Piccolo«. Da ti ljudje ne morejo in ne morejo živeti brez laži in falzificiranja!

Vrhunec nemčurske nesramnosti. — Pod tem naslovom priložuje celjska »Domovina« notico, v kateri pozivlja tudi naš list, da seznanimo čitatelje z neko evetko z nemškutarskih gzedie.

Nedavno temu je šla v Celju rakom žvižgat neka tvrdka — 1. st. tistega glasovitega Pollanža, ki se je vsikdar odlikoval z ovadštvom na škodo slovenskih tvrdk. — Tako daleč je segala predranost tega človeka, da je svoj čas plačeval celjske barabe, da so hodili po slovenskih špecerijskih trgovinah v Celju zahtevati žganja v ta namen, da jih je potem mogel ovajati na finančni oblasti. Ta Pollanetz je bil tudi eden aranžerjev znanih celjskih napadov na češke goste in izlasti na slovenskega učitelja Gostinčarja.

Sedaj pa potuje ta Pollanetz kakor zastopnik večih tržaških tvrdk s specerijskim blagom po naših slovenskih tleh in je celo tako drzen, da si upa k znanim odločno narodnim trgovcem!

»Domovina« pozivlja trgovce, naj od potovalec tržaških tvrdk pred vsem zahtevajo legitimacije, da bodo vedeli, s kom imajo posla!

Zamorec se pere! Radi svojega postopanja v Bajčevem slučaju, katero obsojata celo »Indipendente« in »Piccolo« (o čemer spregovorimo prihodnjič) ima dobiti g. pl. Zimmermann nič manje nego — zaupnico od strani svojih uradnikov. — Nekateri kreature njegove vsaj — nedvomno na višji ukaz — pridno agitirajo mej finančnimi uradniki za tako, vsega zaupanja vredno — zaupnico. Sedaj pa gg. finančni uradniki le pridno podpisujejo in hvalite lepo in blago postopanje svojega velespoštovanega šefa, ker sicer — spomnite se na usodo Bajčaa!!

Gg. agitatorjem za to zaupnico pa bodi povedano, da to ni pravo milo za pranje njihovega najvišjega — zamorca. Naj le gledajo, da ne bo še bolj črna, nego prej in da si o tem pranju oni ne očrtnijo ali celo opraskajo svoje nedolžno-bele kože!

Sicer je že možno, da se posreči ta nemoralni atentat na svobodo podrejenih uradnikov, a gospod Zimmermann pač ne bo mogel biti ponosen na tako — zaupnico, ki bi pomenjala moralno — nezaupnico!

»Tržaški Sokol«. (Zvršetek poročila o običnem zboru).

Prisla je na vrsto točka, ki je dala povoda za jako živahno razpravo. Prvi je spregovoril starosta brat dr. Rybář, ki je zaprosil zborovalce, naj že sedaj izvolijo vzeti na znanje, da ne bi mogel več sprejeti eventualne izvolitve staroste. Navedel je tudi razloge temu sklepu svojemu. Razlogi so bili dvojni: nezadostno znanstvenje členov za vspevanje

tega prepotrebna društva, edino te vrste v Trstu in pa njegove zasebne razmere. Priznati mora, da je »Tržaški Sokol« užival simpatije občinstva od prvega začetka do sedanjih dni. Zato je »Sokol« procvital, toda le dotlej, dokler je bil bolj zabavno, nego pa telovadno društvo. Imel je svoje tamburaše in svoj dramatični odsek; prirejal je lepe zabave. Tako smo, hvala našemu požrtvovalnemu občinstvu, lepo napredovali nekaj let sem. A ravno zato, ker so naši kolesarji, tamburaši in igralci pod okriljem »Tržaškega Sokola« tako lepo napredovali, menili so, da bodo samostojno, v posebnih društvih, še lepše napredovali. Tako so se ustanovili razni potrebni in tudi nepotrebni klubi in društva in je bila s tem odtegnena »Sokolu« mnogotera delavna moč. »Tržaškemu Sokolu« pa je nastopila doba, ko je moral posvečati se edino le svoji glavni nalogi: telovadbi. Ali s tem je nastopila v »Sokolu« stagnacija. Od ene strani nimamo zadostno inteligencije, z druge strani pa je mnogo taceh, ki bi radi gojili telovadbo, a nimajo — zbog svojega poklica — v to potrebnega časa. Zato se mu vidi napredek »Sokola« onemogočen, dokler se stvar ne reorganizira kako; kar naj izvedejo nove sveže moči.

Po tem je govornik naglašal vnovič, da ga tudi zasebne razmere — ker je preobložen z delom — silijo, da odkloni eventualno zopetno izvolitev staroste.

Po tej izjavi dra. Rybářa so bili zborovalci skoro konsternirani. Vnel se je živahen razgovor, katerega se, je udeležilo več bratov na čelu jim brata prof. Mandić in dr. Slavik. Vsi so povdarjali, da jim je ta izjava došla povsem iznenada in da dr. Rybář mora ostati na svojem mestu. Brata Mandić in Slavik sta zgovorno izpodbijala razloge, ki jih je navajal starosta in dokazovala, da je sedanja stagnacija povsem naravna, in izvira iz okolnosti, ker nima »Sokol« primernih prostorov, da bi se mogli bratje shajati. Nobeno društvo ne more vspevati, ako nima prostorov. Ali temu hudemu nedostatku bo skoro odpomagano z dogradnjo »Narodnega doma«. Tam dobimo lepe prostore in pričakovati je, da »Tržaški Sokol« prične tam novo sveže življenje. Odločno treba torej oporekati misli, kakor da bi bil dosednji odbor kriv sedanjemu manje intenzivnemu delovanju. Odbor uživa polno zaupanje členov. Brata Mandić in dr. Slavik, živahno podpirana od vseh členov, sta torej apelirala na dra. Rybářa, naj odstopi od svoje izjave.

Starosta dr. Rybář se je toplo zahvaljeval na takih izkazih zaupanja, a navajal je tudi še druge razne momente, s katerimi je podkrepljal svoj ukrep.

Na to se je vnovič oglašil brat dr. Slavik, ki je uvaževal razloge dra. Rybářa, ali je povdarjal vnovič, da sedanjo dobo treba preboleti. — Društvo je neizogibno potrebno in se mora ohraniti, ker je edino naše društvo te vrste.

Govornik je prepričan, da v novem domu pridejo zopet bolji časi. In še posebno zato je moramo ohraniti, ker je društvo nastopilo drugo pot in se začelo posvečati svojemu pravemu pomenu. Valed tega je navstal kritičen moment ravno zato moramo vztrajati. Če so se nekateri, ki iščejo zabave, odtegnili, pa vidimo mlad nadobuden naraščaj, ki rad in v lepem številu telovadi. Ta naraščaj moramo gijiti in si ga ohraniti, ker bo za bodočnost v krepko podlago.

V istem smislu je tudi brat Mate Mandić vnovič apeliral na rodoljubje dra. Rybářa in ga prosil, ob glasnem pritrdjevanju vseh zborovalcev, naj dalje vodi društvo na čelu sedanjemu odboru.

Slednjič se je dr. Rybář vdal soglasni in vroči prošnji zborovalcev, na kar je bil prejšnji odbor zopet izvoljen z veslikom. Le na mesto dveh, iz Trsta odidših odbornikov, sta bila izvoljena brata Počkaj in Wisjan.

Starosta dr. Rybář je predlagal, naj občni zbor izreče zahvalo bivšemu učitelju telovadbe, bratu Bergantu, kar se mu sporoči pismeno. Istotako naj zbor izreče zahvalo bratoma Počkaj in Deklevi, ki vodita sedaj telovadne vaje. Predlog je bil soglasno vsprejet in s tem je bilo ugodno zaključeno to važno in res zanimivo zborovanje.

Starosta dr. Rybář je bil izjavil med drugim, da mu je žal, da je moral omenjati nevesele razmere. Nam pa je bilo ravno to v povod, da smo se nekoliko obširneje bavili

s tem običnim zborom. Nadejamo se, da pojavi na tem običnem zboru vsodbude zopet one člene, ki so postali nekako brezbrizni, o katerih pa vemo, da bi jim bilo najhuje, ako bi naš »Sokol« propadel. Izlasti želimo, da bi v vseh prodirlo spoznanje, da »Sokol« je poklican edino v to, da služi s o k o l s k i ideji, tisti ideji, katere vrednost vedo ceniti vsi zavedni slovanski narodi, tisti ideji, ki daje toliko moč na pr. češkemu narodu, tisti ideji, ki je v podlago vsesplošni narodni organizaciji, tisti ideji, ki vzgaja narodu moč, zdrave na telesu in duhu ter — značaje.

Mi Slovenci kaj radi in s ponosom kažemo na bratski češki narod. Dobro je tako. Čehi so nam prednjaki in učitelji v vsem. Zato jih pa posnemajmo tudi in še posebno, kar se dostaje gojenja sokolske ideje. Oni so zdravi in zrel narod; zato vedo, česa treba narodu! In se svojim intenzivnim negovanjem sokolske ideje nas uče oni, da je ta ideja prepotrebna, ker brez nje ni popolne organizacije narodne. Če prodere tudi v nas to spoznanje, če bomo vsi podrejali svoje osebene občutljivosti in morebitne malenkostne razmere velikim narodnim potrebam, potem ni dvoma, da se naš »Tržaški Sokol« povzdigne zopet ter krepko razprostre svoje peruti, pod katerimi bo zbiral našo zaslombo, našo nado, našo bodočnost, našo zdravo mladino — obojega spola!

V tej rodoljubni nadi kličemo društvu, njega členom in vsem, ki pojmiyo sokolsko idejo in jej hočejo pomagati do mogočnega razvoja v čast in blaginjo naroda: krepak, priročen »Na zdar!«

Zaključek slovenske deklishe šole v Trstu. Družba sv. Cirila in Metodija vzdržuje v Trstu z velikim troškom petrazredno deško in petrazredno deklishe šolo. Tako si morajo torej Slovenci sami, s svojimi žulji plačevati šolo, ako jo hočejo imeti. Druge šole ni za Slovence v Trstu nikjer. Na italijanskih mestnih šolah se očitno in javno zasramujeta in zaničujeta slovenski jezik in slovenska narodnost. Zato morajo oni slovenski stariši, ki pošiljajo svoje otroke v italijanske ljudske šole, čisto čuti iz ust svojih lastnih otrok psovko, da so »ščavi«. Tako je z mestnimi šolami. Malo bolje je na državnih nemških ljudskih šolah. Toda malo Slovencev je, ki morejo doseči, da jim vsprejemajo otroke v nemške državne šole! Tam imajo prednost Nemci — tudi podaniki nemškega cesarja Viljema —, potem prihajajo na vrsto Italijani — tudi oni iz Italije — in potem še le, ako je še kaj prostora, potem še le vsprejemajo »avstrijsko rajo« — tržaške Slovence.

Zakaj vam zopet kličem v spomin vse to? O, ne zato, da bi vas zavaljal k praznim vaklikom in neplodnemu ogorčenju — preveč je že bilo vsega tega med nami —, ampak omenil sem vam to zaradi tega, da zapustimo že enkrat oni stari zgrešeni način bojevanja, pak da stopimo na novo, boljše pot, ki nas gotovo dovede do vspehov in do končne zmage. Glejte — Italijani nam pravijo, da smo sužnji-»ščavi« — avstrijska država nas ima za brezpravne kmete — za pravo »avstrijsko rajo«. Pa dobro, bodimo torej sužnji-»ščavi« — bodimo »avstrijska raja«! A da se čim prej vdamo v svoj žalostni položaj, pojdemo v šolo k našim bratom v cesarstvo turškega sultana. Tam je še naših bratov v turški sužnjosti, tam je še »turške raje«!

Ali pogledite, kaj dela sedaj »turška raja«! Vzdignila se je, pa si hoče z lastno krvjo odkupiti zlato svobodo! Tako dela »turška raja«! Kaj pa delamo, »avstrijska raja«? Mi se zberemo k večjemu na kakem shodu, malo zaropotamo, napravimo malo šuma — in s tem smo končali. Smejejo nam se potem mestne oblasti — še bolj pa zviti Nemci, ki imajo v rokah državno krmilo.

Ne Slovenci, tako ne sme več biti! Poslušajmo Italijane in Nemce, bodimo »sužnji«, bodimo »raja« — ali taki, kakor je »turška raja«! Ne treba, da sežete po handžaru, po dilki-puški in po dinamitu, kakor so to storili naši macedonski bratje — ampak sežite samo po njih odločnosti in vstrajnosti — sledite jim in učite se od njih, kako se mora žrtvovati vse za krst častni in svobodno z l a t o . Oj Slovenci, mi »avstrijska raja« bodimo taki, kakor so naši bratje »turška raja«.

Sree mora drhteti vsakomur v prsih, ko vidi, kaj delajo iz naših šolanih otrok! Ubogi slovenski stariši, ki morajo sami se svojo roko moriti bistri duh svojih slovenskih

otrok! In taki so vsi oni, ki morajo pošiljati svoje otroke v italijanske in nemške šole!

Da se vanj za trenotek rešimo iz tega tužnega stanja, priredi nam Ciril-Metodi jeva dekliška šola pri sv. Jakobu povodno zaključena šolskega leta — lepo vrtno veselico. Tu bo videti, kako bi bilo z nami v Trstu, ko bi veljalo za tržaške Slovence božje in človeško pravo.

Zato, kdor le moreš, pridi v nedeljo, dne 12. t. m. k sv. Jakobu, da boš videl sam na svoje oči, kaj moraš vse storiti in žrtvovati, da pomagaš rešiti najlepši slovenski zaklad — slovenske šolske otroke.

Na svidenje! Početek točno ob 5. uri.

Čitajte! — »Zasebni otroški vrt« v Rocolu vabi na otroško veselico, ki jo priredi sodelovanjem »Kvarteta« jutri v nedeljo, dne 12. julija 1903. v otroškem vrtcu v Rocolu. Vpored: 1. Molitev. 2. Pozdrav. 3. »Ko prišel...« 4. »Glej kaj dela...« 5. Petje. 6. »Danes je spravila...« 7. »Poglejte dedek...« 8. Petje. 9. »Pozdravljam te...« 10. »Jaz Marko...« 11. Petje. 12. »Pastir...« 13. Igra. 14. »V slovo«. 15. Svobodna zabava. Začetek točno ob 5. uri popoldne. — Vstopnina 40 st., sedeži 20 stot.

Iz gori navedenega programa je že razvidno, da bomo imeli jutri v našem vzbujajočem se Rocolu kaj lepo veselico malim in — velikim v veselje. Pokazimo, da nismo pozabili svojih bratov družega okraja — bratov, ki so spali, a so se sedaj jeli dramiti. Pridite, da boste videli, kako lepo bodo nastopali naši otročki iz otroškega vrta! A po veselici bomo videli rajati vrle mladeniče, člene novega pevskega društva v Rocolu, »Zvonimira«!

O zaključku šolskega leta priredi otroški vrt pri sv. Ivanu jutri v nedeljo 12. t. m. lepo veselico. Dragi rodoljubi! Saj poznate svojo dolžnost. Odložite se: nekateri v Rocol, drugi k sv. Ivanu. Tu se prične veselica ob 6. uri pop.

Za veselico »Kola« se že delé vabila, ki so, glede opreme, nekaj posebnega. Tudi plakati (v secesijskem slogu) bodo krasni, žal pa, da ne bo mogoče plakirati že jutri, kakor je bilo prvotno določeno po odboru »Kola«.

Vabila se bodo pošiljala le podpornim členom, častnikom in društvom.

»Kola« si je naročilo Vilharjeve »Potočnice« (19 zborov v ličnem zvezku, ki stane 1 K 60 stot.) In sicer je naročilo 55 zvezkov. Iz teh se bo dne 19. t. m. pel mešani zbor (prvikrat v Trstu) »Proletariat iz vucie«.

»Dramatično društvo v Trstu« zaključuje s 1. občinim zborom delovanje prvega leta svojega obstanka.

Kakor doznajemo iz odoasnih poročil si je postavilo društvo že v tem kratkem času precej trden, materijalen in moralen temelj, na katerem hoče zidati dalje svojo zgradbo. Društvo razpolaga že skromno sicer a lepo premoženje in si je nabavilo že dostojen arhiv.

O podrobnostih delovanja v prvem letu bodo dotični odborniki poročali na občnem zboru, ki bo v nedeljo dne 12. t. m. ob 2. in pol uri popoldne v prostorih »Delalskega podpornega društva« (uli 2 Molin picolo št.) ter vabi odbor ne samo vse člene, toliko izvršujoče, kolikor podporne, nego tudi druge prijatelje društva na ta občni zbor, da se osvedočijo, da niso nevreduemu priznali svoje simpatije in svojo podporo.

Pevsko društvo »Velesila« priredi jutri popoldne pevske zabave v gostilni Ivana Saneina p. d. Toč. Zabava bo trajala od 5. do 11. ure zvečer.

»Tržaški Sokol«. Novoizvoljeni odbor bo imel svojo prvo sejo v ponedeljek ob 8. in pol uri zvečer v »Slovanski Čitalnici« (ulica sv. Frančiška št. 2). Bratje odborniki so pozvani, da se polnoštevilno udeležijo iste.

Na slavnosti minele nedelje družbi sv. Cirila in Metodija na korist se preplačali vstopnino: po 80 st.: Drašler I., Bavčar, Vatrovec, ga. Turk, Manfred Peter; po 60 st.: Kompare I., Kušer M., gđ. N., Žitnik, Ivanovič Fr., Erat M., Slabič Fr., Slavik I., Bezel L., Nadlišek Fr., Škabar M., Vidmar Amalijsa, Kukanja, Kobal Fr., Špan M., Pernei Ana, Repič I., Ivan P., Bihlar, Bašer Ant., Selski, Zore Drag., Sigmund, Germek uč., Gregorin Antonija, Gerlane I., Kudrič, Kokalj, Zavri, Kovčič A., Štolfa Henrik, Švagel Ferd., Gerbec Fr.,

Tomažič, Danev Anton c. k. str., Črne I., Rihar Iv., Krušič Ivan, Mikol Jakob, Gliha I., Kralj Just, Švagel Drag., Brun Blaž, Gombar I., Perušek I., Nicefor, Pretner, Žnidaršič I., Muha Adolf, I. I., I. I., Osana Lovre, Regent I., Švigel Iv.; po 40 st.: Vatrovec I., Drenik, Svetina, Poškaj, Čarga Fr., Šenka K., Besednjak I., I. I., Brusar, Pire Ant., Flego Iv., Škerl I., Škerlj Slavoj, Mahne Iv., Vrh P., Lapajne Davorin, Lovrin Marija, Mozetič Ant., Detela I., Kočvar Krist., Drenik Jernej, I. I., Vrabe Ant., Sanein T., Simončič Iv., Nadoh Ant., Nadoh Ivana, Možina Marija, Vrh Marija, Blažič Štef. I. I., Kunič Fr., Ličen Andrej, Farletič M., Klobičič, Pistotnik P., Markuža Ed., Matko I., Kisič I., Intihar I., Merku I., Simsič Bož., Zega V., Škerlj I., Gustinčič Ivan, Česen I.; po 30 st.: M. B., Pistotnik Fani, Vižin Marija, Pavlič Fr., Koejan Fr., Sečton Martin, N. I.; po 20 st.: Sluga, Koejančič, I. I., I. I., I. I., Regovšek, Furlan, Furlan, I. I., I. I., Gulič, Pavletič, I. Ralec, Švagel D., I. I., Uršič, Brezavec I., Vitez Josip, Vitez Iv., Vitez Ant., I. I., I. I., I. I., Pire Jurij, Smerdu Ant., Štular G., Kreševič, Štupar A., I. I., Jugovic, I. I., I. I., I. I., Delak Iv., Robič Ivan, Marija Maks, Gregorič Iv., I. I., I. I., Bizjak, Malalan Kristijan, I. I., Škerl Iv., Štokel I., I. I., I. I., I. I., Pirjevec I., Tomažič Ant., Kranje I., I. I., I. I., I. I., I. I., Dekleva Ivan, Stare Ant., po 10 st.: Šturm, I. I., Benčina Fr., I. I., I. I., I. I.; Bratina Fr. 50 st., Gerbec F. 50 st., Ružička Anton 2 K, Kamušič Miloš 2 K.

Možno je, da je ime kakega darovalca izpuščeno. Ali to naj se nam oprusti blagohotno, kajti včasih je bil naval pri blagajni tolik, da res ni bilo možno vsega beležiti.

Iz Barkovelj nam pišejo, da se vest, ki se je bila razširila v Barkovljah — da je namreč siromak Milič umrl — ni izkazala resnično.

Mi smo danes opoldne dali poizvedeti v bolnišnici in smo doznali, da se je Milič stanje za znamenje zboljšalo, ali nevarnost za njega življenje traja dalje.

Desetkronski bankovci. Z Dunaja javljajo, da se namerava vzeti iz prometa vse sedanje desetkronske bankovce, radi tega ker je v prometu veliko število ponarejenih bankovcev te vrste.

Izlet v Milja. — Parnik »Portorose« priredi jutri dva izleta v Milja. Odhod iz Trsta ob urah 3.30 in 8.05 popoldne; odhod iz Milj pa ob urah 1.30 in 7.30 pop. Vožnja samo tja in samo nazaj 20 stotink.

»Škrat« je danes izšel in se prodaja po 10 stotink komad.

Dražbe premičnin. V poned., dne 13. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica della Sanità 13, hišna oprava; Corso 47, hišna oprava; v Škorklji hiša Šusteršič Pol. 457, hišna oprava; ulica dei Forni 5, 1 stroj in razno; v Rocolu št. 647, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 17.5, ob 2. uri popoldne 25.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.7 — Danes plima ob 11.18 predp. in ob 9.42 pop.; oseka ob 4.37 predpoludne in ob 4.5 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **V pojasnilo.** (Dopis iz Dekani.) — Pozvani z dopisom »Od sv. Antona« v cenjeni »Edinosti« št. 150. odgovarjamo sledeče: Gospod pevovodja našega društva »Zrinjski« nam zatrjuje, da je dne 24. junija o priliki birmovanja pri sv. Antonu osebno govoril s predsednikom »Svobode«, g. Mihajlom Turko glede bližajoče se slavnosti »Zrinjskega« v Dekanih, da je istemu razložil in pojasnil pomen in blagi namen te slavnosti ter ga uljudno vabil na udeležbo. Isto je imenovani storil tudi z g. pevovodjem »Svobode« in njenim blaginikom g. Dellasavijem. — V hiši gospoda Dellasavija pri sv. Antonu je istega dne izjavil g. pevovodja »Svobode«, da mu ni še nič znano o veselici v Dekanih, na kar se je oglasil sv. Antonski cerkvenik z besedami: »Saj je bila ta veselica že dvakrat naznanjena in razglasena v »Edinosti«, le pojte gospod, v dvorano pevske-bralnega društva »Svobode« in tam se prepričate! — Na to je odbor »Zrinjskega« razposlal tiskana vabila, katero je priobčila tudi »Edinost« pravčasno.

Ali »Svobodnjaki« od sv. Antona so si menda mislili: dobro znamo, da se ba v nedeljo, dne 28. junija vršila slavnost v Dekanih, dobro smo obveščeni o njenem plemenitem namenu, predobro so nam znane tuge in nevolje bratskega naroda — a vsejedno mi ne pojdemo, ker hočemo Dekančanom pokazati figo!! Rečeno, storjeno. In to, bratje od »Svobode«, to se imenuje demonstrativna neudeležba, capite?! Kajti ni mogoče, da bi vsa sv. Antonska županija ne imela niti enega moža! Od vseh strani so bili udeležniki: Prišli so Ivančani, Tržačani, Koperčani, Šmarjei, Marezijani, Črnikalet itd. itd. — le sv. Antonska »Svoboda«, oddaljena od Dekani za dober streljaj, ni bila dovoljno — »obveščena«!!

E se non ridi...? A čemu toliko besedi? Saj dokazuje »demonstrativno neudeležbo« sam gospod sv. Antonski dopisnik z besedami: »...da je društvo »Svoboda« le vrnilo, kakor se je njemu samemu merilo«. S temi besedami je ob enem dokazano tudi nekako maščevanje. Predragi bratje! Nikar tako! Pomislite, da maščevanje je nelepo dejanje!

Ako se vam zdi, da »Zrinjski« ni bil zadostno zastopan na Vaši lanski veselici, to še ne opravičuje maščevanja. Pomislite, da ni neobhodno potrebno, da sosednja društva sodelujejo in nastopajo na vseh društvenih veselicih, temveč zadostuje, (ako ni ravno mogoče drugače), da bratsko društvo odpotuje deputacijo in nagovarja drugo občinstvo na udeležbo.

In ravno »Zrinjski« je šel bratski »Svobodi« vedno na roko, o njeni ustanovi, o sestavljanju njenih pravil, izposojevanju najnovejših skladb, itd. Le vprašajte bivšega pevovodjo gospoda Dellasavija. In — seveda — s časom se pozablja marsikaj!

Dragi bratje, eni in drugi, pomislite, da le v slogi je moč!

Pustite osebnosti na stran, pozabite morebitne navskrižnosti, združite in ljubite se, ako hočete, da naša društva dosežejo čimprej svoj vzvišeni namen! — »Nesloga tlači!« To kliče vedno vsi Tugomer.

Vesti iz Kranjske.

* **Izlet postojnskega »Sokola« v Planino.** Jutri, v nedeljo, priredi vrli postojnski »Sokol« svoj prvi izlet se svojo novo zastavo in sicer v bližnjo Planino. Sokolu se pridružijo postojnski tamburaši in postojnska godba, seveda tudi mnogi družega narodnega občinstva. — Planina se pridno pripravlja, da dostojno vsprejme drage goste iz Postojne. Priprave pa vodijo člani tamonjske čitalnice in planinska dekleta. Sploh je že sedaj gotovo, da Planina še ni imela takega narodnega praznika, kakoršen bo jutri.

Brzljavna poročila.

Papeževa bolezen. RIM 11. (B.) »Voce della Verità« javlja, da je ob 1. uri pop. še trajal ugodni učinek torakocentese. Papež se je čutil olajšanega. Ob 4. uri je bilo stanje nespremenjeno.

RIM 11. (B.) »Tribuna« javlja iz Pariza: Minister za vnane stvari, Delcassé, je imel z italijanskim poslanikom Tornellijem pogovor, na katerem sta uvaževala razloge, ki bi mogli govoriti za odložitve potovanja kralja Viktorja Emanuela v Pariz. Ni izključeno, da se potovanje odloži le za kratek čas, ali pa tudi, kakor bodo že okoliščnosti, za več tednov. Delcassé je izrazil svoje živo obžalovanje na tem, da so okoliščnosti dovele do takega sklepa.

RIM 11. (B.) Biljetin izdan danes ob 9. uri zjutraj se glasi: Papež je izvzemši male preadke, mirno prebil noč. Vtrpanje žile 90 na minuto. Od sinoči se v stanju

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.
Telefon 952.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

moči ni dogodila nikaka sprememba. Dihanje 30 vzdihov na minuto. Toplota 36. Lediče delujejo še vedno pomanjkljivo. — Splošno stanje je nekoliko boljše.

RIM 11. (B.) (9. ura 50 minut zjutraj). Ob 8. uri zjutraj je bilo stanje Leona XIII. nespremenjeno, vendar še vedno resno. »Capitan Fracassa« javlja, da je prof. Rossoni izjavil, da je stanje papeža zelo resno in da se ni smeti vdajati nikakim iluzijam. Glasom lista »Popolo romano« je monsignor Stonor izročil včeraj kardinalu Rampolli brzojavko kralja Edvarda, ki poizveduje o stanju papeža.

Povodnji.
DUNAJ 11. (B.) Tudi danes dežuje. Iz Moravske in iz Šlezije se poroča o motenju prometa po potočjih. Vojaštvo pomaga.

STEIER 11. (B.) Reki Aniza in Steier

sti znatno upadli. Vesti, da je tovarna orožja v Steierju v nevarnosti, so neoznovane.

Kriza na Grškem rešena.

ATENE 10. (B.) Lista novih ministrov, določena med Rally-jem in Delyanisem, se predloži jutri kralju. Več členov prejšnjega ministerstva ostane na svojem mestu. Novo ministerstvo se v ponedeljek predstavi zbornici.

Umorstvo kristijanov.
PEKING 10. (B.) V Pinglotsien (Šensi) so bili umorjeni trije kristijani urojenici.

Potovanje cesarja Viljela.

SWINEMÜNDE 11. (B.) Cesar Viljelm je danes zjutraj na yachti »Hohenzollern« odpotoval v Bergen.

Poslano.*)
Podpisani izjavljam na »poslano« gospoda Frana Petriča, priobčeno v »Edinosti« od dne 7. julija, da, kar trdi ta gospod, ni resnično, in da ne bom dalje odgovarjal na tem mestu, ampak drugje. To je tu moja zadnja beseda.

Angelj Bizjak.

* Za vsebino tega poslanega uredništvo le toliko odgovarja, kolikor mu zakon veleva.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GOONIK.

Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva
dobro poznano

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, moderen sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Velikanska množina meglenega in svetlega tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa po najugodnejših cenah v krasni dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno občinstvo se najljubše vabi si ogledati razstavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

V novi gostilni
"ALLA FERMATA DEL TRAMWAY"
v Rojanu
 se točijo vina iz najboljših kletij v Istri in sicer:

belo	po 44 nvč. liter
refošk	44 " "
istrski teran	36 " "
od 5 litrov naprej	32 " "
Opolo	44 " "
Beljaško pivo	26 " "

Kuhinja je z mrzlimi in gorkimi raznovrstnimi jedili vedno pripravljena.

Kdor dokaže da bi bila vina ponarejena, vdobi v dar 1000 kron.
 Za obilen obisk se priporoča
Dominik Vivoda
 krčmar.

Razpis službe krčmarja.
 Vvdstvo "Narodnega doma" v sv. Ivanu išče za svojo restavracijo spretne voditelja s primerno varščino.
 Potrebova pojasnila daje podpredsednik od 11—1 pop. v starem domu I. nadst. Pismene ponudbe je vlagati do 15. avgusta t. l. na odbor.
 V sv. Ivanu 12. julija 1903.
 Vodstvo "Narodnega doma".

Svoji k svojim
Pavel Gastwirth
 Trst, ulica Madonnina 3.
 Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.
 Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, reglativjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Epilepsija.
 Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobi se brezplačno in franco v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
 Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.
 Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— 3 m.
 Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Gostilna
"ALLA BELLA VEDUTA"
 ulica Romagna št. 20
 nasproti vojašnici.
 ● Zbirališče slovenskih delavcev ●
 Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.
 Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.
 Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom
Gorazd Ivančič
 gostilničar.

V zalogi
marsalskega in ciparskega vina
 v ulici Barriera vecchia št. 33.
 (z uhodom v ulici dell' Olmo)
 je v razprodaji
pristni brdski tropinjovec
 po 80 kr. liter.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM
CARL GREINITZ NEFFEN
 Corso štev. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.
 Priporoča svojo dobro sortirano zalogo
predmetov za stavbinstvo
 traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno orodje, železno pohištvo in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in ograje ter orodje za vsako obrt.

Odlikovana 1894. **Odlikovana 1894.**
1891.
Odlikovana tovarna
 na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn
ter
velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.
 Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.
V lastni hiši. Lastne žage.
 Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.
Za mizarje.
 Velika zbirka obkladkov (remeša), strugarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okrasov, gol, kornizov in vseh drugih mizarskih potrebščin.
 Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljenih pečeh, ter se tvrdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**
 Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjav: **Doljak — Solkan.**

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Najboljše
stiskalnice za grozdje
 in OLJKE so naše stiskalnice
"ERCOLE"
 najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskano močjo; zjamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.
Hidravlična stiskalnica.
 Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice
"SYMPHONIA"
Plugi.
 ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.
Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za mastiti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.
Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.
Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.
 Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejšo posebnost, izbornega, uresničenega, najbolj pripoznanega in odlikovanega sestavo
P. H. MAYFARTH & Co
 tovarna za poljedelske in vinske stroje
 Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.
 Odlikovani v vseh državah sveta z nad 550 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.
Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.
 Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

Anton Skerl
mehanik
 Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).
 Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.
Internacionalna godba in petje.
 Vse po cenah, da se ni bati konkurence.
Specijaliteta:
 Priprave za točenje piva.
 NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo
Želodčno tinkturo
 lekarnarja Piccoli
 v Ljubljani
 dvornega založnika Nj. Svetosti papeža
 kot želodec krepčujoče in tek vzbujajoče, dalje kot prebavljeno in telesno odprto pspdujoče sredstvo posebno onim, ki trpé na navadnem telesnem zaprtju.
 Tinktura za želodec razpošilja lekar Piccoli v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 2.52, z 24 steklenicami za K 4.80, z 36 steklenicami za K 7.—, z 70 steklenicami za K 13.— (Poštni paket pod 5 kg.)
 Razprodaja se a lpkarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriskem in Tolminskem po K 2.40 steklenica.

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. Dr. Makso Brillant
 v TRSTU
 ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.
 Izvršuje izdelanja z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.
 Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovrste.
 ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

30 malih stanovanj z eno sobo in eno kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

M. Aite
 trgovina z manifakturnim blagom
 ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
 s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.
 si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalgo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.
 V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in knjičarce. Velikanski izbor snovi za narodne zastave in trakov za društvene znake.
 Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.
 Poskušati, za se prepričati!

GORISKA LJUDSKA POSOJILNICA
 registrirano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr
 v lastni hiši.
 Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentn. davek.
 Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vključbe po 5 1/2 %.
 Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.
 Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563
 Poštno-hran. račun št. 837.315.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
 Polnovplačani akcijski kapital **K 1,000.000**
Kupuje in prodaja
 vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
Špitalske ulice štev. 2.
Zamenjava in eskomptuje
 izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic.
Daje predujme na vred. papirje.
 Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Denarne vloge vsprejema
 v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.